

Закон за изменение и допълнение на Закона за електронните съобщителни мрежи и физическата инфраструктура

[линк към консултацията](#)

Информация

Откриване / Приключване: 06.02.2024 г. - 20.02.2024 г. Неактивна

Номер на консултация: #8562-K

Област на политика: Архив - Наука и технологии

Тип консултация: Закон

Вносител: Министерство на транспорта и съобщенията

Тип вносител: Национално

Предложените промени имат за цел от една страна да облекчат процедурите за планиране и изграждане на цифрови мрежи и да насърчат инвестиционния процес, а от друга да гарантират изпълнението на инвестициите заложи в Плана за възстановяване и устойчивост.

Целите на цифровото десетилетие (Digital Decade Targets) задължават страните от ЕС, включително България да осигурят гигабитова свързаност за нуждите на гражданите и бизнеса (Gigabit for Everyone). Това е отразено и в Националния план за възстановяване и устойчивост, част Свързаност, който предвижда мащабно разгръщане на високоскоростни мрежи (Very High Capacity Networks) до малки и отдалечени населени места за изключително кратък срок. Наложително е значително ускоряване и облекчаване на нормите и процедурите за изграждане и обновяване на съобщителната инфраструктура. В тази връзка са и предложените изменения в чл. 33 от ЗЕС, в Закона за устройство на територията (ЗУТ) и Закона за електронните съобщителни мрежи и физическата инфраструктура (ЗЕСМФИ). Процесът по законосъобразното изграждане или обновяване на съобщителна инфраструктура предвижда участието на множество административни органи с различна компетентност. Част от предложенията имат за цел да внесат уточнения в процедурите за регистрация или уведомяване на съответните администрации, така че да бъдат избегнати проблеми, които са установени в практиката.

Целта на предложението е правна сигурност и предвидимост посредством предвиждането на приемането от министъра на транспорта и съобщенията

(посредством разширяване на обхвата на Методиката по чл. 3, ал. 5 от ЗЕСМФИ) на ясни и конкретни правила в две посоки:

- за изчисляване на размера на обезщетенията за възникнали сервитути по чл. 31, ал. 2, т. 2 върху имоти, които са частна държавна и общинска собственост (това е покрито от първата част на предложението: “С методиката се определят и правилата за изчисляване на размера на обезщетенията за възникнали сервитути по чл. 31, ал. 2, т. 2 върху имоти – частна държавна или общинска собственост”)
- както и за учредяването на други ограничени вещни права върху имоти – публична и частна държавна и общинска собственост (различни от сервитути), което е покрито от втората част на предложението: „както и за учредяването на други ограничени вещни права върху имоти публична или частна държавна или общинска собственост за изграждане на нова или разширяване на съществуваща физическа инфраструктура за разполагане на електронни съобщителни мрежи“.

Предложението не цели обхващане с методиката на сервитутите по чл. 31, ал. 3, доколкото за тях в закон, нито чисто частната собственост, доколкото там уговарянето на обезщетението е при свобода на волята на страните, а ще създаде по-ясни правила и ще стимулира конкуренцията.

С предложеното допълнение на чл. 50, ал. 3, точка 1 от ЗЕСМФИ ще се въведат реални мерки за облекчаване на режима, приложим по общия ред на ЗУТ. Ще създават условия за опростяване на административните процедури, свързани с издаването на актове от компетентните органи за изграждане, поддържане, развитие и модернизиране на физическа инфраструктура за разполагане на електронни съобщителни мрежи в съществуващите пътища, находящи се в труднодостъпни населени места, обширните земеделски и горски територии.

Целта на предложението е да се уточнят видове пътища и пътни съоръжения, в обхвата на които не е необходимо да се процедира подробен устройствен план. Не е необходимо да се уточнява вида собственост. Сред изброените линейни обекти има електропроводи, газопроводи, водопроводни и канализационни мрежи, които не са публична собственост, а са част от капитала на търговски дружества.

Националната законодателна рамка традиционно е една от най-стриктните в ЕС. ЗЕСМФИ, транспонирайки Директива 2014/61/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 15 май 2014 г. относно мерките за намаляване на разходите за разгръщане на високоскоростни електронни съобщителни мрежи, за първи път въведе принципното разграничение между пасивните елементи (физическата инфраструктура) и инсталираното по тях активни елементи и оборудване (приемно-предавателните станции). Макар и законодателно закрепено обаче, посоченото разграничение не беше въведено на практика посредством адекватни законодателни механизми и съответно не постигна целта си. Относно строителния режим чл. 47, ал. 1 от ЗЕСМФИ препраща към ЗУТ, в който строежите се разглеждат като съвкупност на елементи и съоръжения като липсва ясно разграничение между физическа инфраструктура и активно оборудване (приемно-предавателна станция). Липсата на такова съществено ограничава пълноценното и ефективно прилагане на облекчения ред, който беше приет именно, за да облекчи инсталирането на елементи за целите

на развитие на 5G. Опитите за регламентирането на т.н. „облекчен“ или „лек“ режим, насочен именно към разполагане на активно оборудване, в чл. 151, ал. 1, т. 16, беше стъпка в тази посока, но очевидно изолирането му уреждане, без други промени в ЗУТ, ограничи значително практическото му приложение, което е много спорадично за сектора. Междувременно след приемането му, самите текстове на лекия режим претърпяха промени, с които бяха въведени допълнителни изисквания, създаващи допълнителни затруднения в тълкуването и прилагането му.

Поради липсата на горепосоченото разграничение, на практика ЗУТ познава само трета категория строеж, доколкото предмет са каквито и да било елементи на мобилната мрежа.

От друга страна, за да се изпълнят ефективно целите по чл. 2 от ЗЕСМФИ е необходимо посоченото разграничение да се въведе и в ЗУТ, като се вземат предвид основните характеристики на различните видове строителни обекти, изградени от телеком операторите. В предложението ни различните видове строителни обекти, респ. дейности, следват различен режим.

На първо място, предложението за промяна в чл. 137, ал. 1, т. 3, б. „з“ ЗУТ отчита сложността и рисковете при въвеждане в експлоатация на физическа инфраструктура, трайно прикрепена към терена чрез бетонов фундамент, и предназначена за разполагане на активно оборудване, в това число кули, мачти и др., наричани от операторите *greenfield* и най-често ползвани във от населените места, а в определени случаи и в тях. Ако при въвеждането им в експлоатация се монтира и активно оборудване, в съответствие с предвиденото по-долу в чл. 151, ал. 2 ЗУТ, то ще приеме по-високата, т.е. трета категория. За тези случаи практически не е налице промяна. Прецизирането е насочено към споменатото разграничение на активното от пасивното оборудване при изграждането на различни типове обекти.

Действителна промяна е налице в чл. 137, ал. 1, т. 5, буква „д“ ЗУТ – тя касае въвеждането на по-ниска категория за останалите видове физическа инфраструктура, непосочени в чл. 137, ал. 1, т. 3, б. „з“, респ. т. 6 ЗУТ. Това обикновено е физическа инфраструктура за разполагане на приемно-предавателни станции (активно оборудване) върху покриви или фасади на сгради. Следва да се отбележи, че тук, за разлика от горната хипотеза, е налице въведена в експлоатация сграда или съоръжение, а физическата инфраструктура се монтира и разполага върху покрив или фасада, при което отново ще е налице строеж с всички приложими изисквания за съответната категория по чл. 137, ал. 1, т. 5 ЗУТ. Ето защо контрол ще е налице, респ. не са налице по-големи рискове спрямо предходния режим.

Както и до момента, инсталационните дейности, които не оказват въздействие върху основните характеристики на сградите като конструкция, товароносимост и други характеристики, са предмет на облекчения режим, като последните не представляват строеж по смисъла на ЗУТ. Това обикновено са дейности, насочени към разполагане на активно оборудване.

Предлаганите изменения и допълнения в чл. 33, ал. 6 и 7 от ЗЕС и чл. 151, ал. 4 (нова ал. 5) и ал. 8 и 9 (нови ал. 9 и 10) от ЗУТ са с оглед на приетите междувременно

изменения и допълнения на ЗЕС (ДВ., бр. 58 от 2023 г.). Допълнително са отчетени разпоредбите на Закона за здравето и подзаконовите нормативни актове по неговото прилагане, съгласно които операторите на електронни съобщителни мрежи извършват само уведомяване на органите на държавния здравен контрол, т.е. не се прави формална регистрация пред последните. Липсата на формална регистрация пред органите на държавния здравен контрол de facto би блокирало самата процедура по чл. 151, ал. 4-9 от ЗУТ.

Отпадането на служебното уведомяване от КРС на кметовете на съответните общини и районните здравни инспекции за регистрацията по чл. 33, ал. 7 е направено, предвид обстоятелството, че на практика би могло да доведе до забавяне на завършването на новата процедура за регистрация пред Комисията. По отношение на приемно-предавателните станции към момента на регистрацията в новия регистър на КРС кметовете на съответните общини и районните здравни инспекции вече ще са упражнили правомощията си в процедурата по ЗУТ, свързана с разрешаване на строителството. Посочените органи така или иначе ще бъдат уведомени от съответния оператор на електронна съобщителна мрежа относно дейностите по чл. 151, ал. 1, т. 16 от ЗУТ в изпълнение на задължението на оператора по чл. 151, ал. 9 от ЗУТ (нова ал. 10).

Измененията относно термина „проектно решение“ по чл. 151, ал. 4, т. 1 и 2 от ЗУТ, респ. законното определение за него, което в момента е предложено, са с цел прилагането му само за случаите по чл. 151, ал. 1, т. 19 – изграждане, основен ремонт и подмяна на инсталации за производство на електрическа енергия, топлинна енергия и/или енергия за охлаждане от възобновяеми източници към съществуващите еднофамилни жилищни и вилни сгради и в прилежащите им поземлени имоти, енергията от които ще се използва само за собствено потребление, ако общата им инсталирана мощност не надхвърля до 20 kW.

По този начин двата режима (по чл. 151, ал. 1, т. 16 и по т. 19) ще бъдат легално диференцирани, като същевременно бъдат правилно отчитани качествените разлики между двете напълно различни категории дейности.

Наред с това, т. нар. „облекчен“ режим за дейностите по поддръжка, дооборудване и/или подобряване на елементи на приемно-предавателни станции по чл. 151, ал. 1, т. 16 беше въведен от законодателя с нарочно изменение на ЗУТ през 2019 г. и с цел насърчаване разгръщането на електронни съобщителни мрежи от пето поколение (New radio). Ефективното разгръщане на мрежи от пето поколение е на практика възможно само след въвеждането на реално приложими законодателни режими, вкл. облекчени административни процедури за разполагане на елементи на 5G мрежи, вкл. отпадане на допълнителната административна тежест за операторите на електронни съобщителни мрежи за изготвянето и прилагането на проектни решения и за дейностите по чл. 151, ал. 1, т. 16 от ЗУТ.

На последно място, следва да бъде подчертано, че въвеждането на режима по чл. 151, ал. 1, т. 16 от ЗУТ, вкл. на становищата на инженер-конструктор и на инженер с професионална квалификация в областта на съобщенията по чл. 151, ал. 4, т. 1 и 2 от закона, а не на квалифицираните проектни решения вместо последните, вече е

официално представено пред Европейската комисия от Република България като реформа № 140 – „С7.Р3: Създаване на благоприятна инвестиционна среда” от Националния план за възстановяване и устойчивост (влизане в сила на законодателни промени във връзка с П-18 „Цифрова свързаност”).

Изискването за предварително предоставяне от КРС на документ, удостоверяващ одобрението на дейностите по чл. 151, ал. 1, т. 16 следва да отпадне, тъй като би могло да доведе до забавяне на практическото прилагане на процедурата по чл. 151, ал. 4-9 от ЗУТ. КРС като специализиран независим държавен орган, осъществяващ функциите по регулиране и контрол при осъществяването на електронните съобщения няма законови правомощия в строителния процес, съответно в процеса по извършване на дейностите по чл. 151, ал. 1, т. 16 от ЗУТ. Посочената законова разпоредба е именно в ЗУТ, а не в ЗЕС, per se касае строителния процес, а не предоставянето на електронни съобщителни мрежи и услуги, които Комисията като секторен орган регулира. От гледна точка на ЗЕС, съответно компетенциите на КРС, дейностите по поддръжка, дооборудване и/или подобряване на елементи на приемно-предавателни станции се извършват въз основа на вече издадени именно от КРС разрешения за ползване на честотен спектър и на вече регистрирани от страна на операторите в КРС мрежи/технологии.

Същевременно КРС може да осъществява последващ контрол, тъй като операторите на електронни съобщителни мрежи регистрират посочените дейности по поддръжка, дооборудване и/или подобряване на елементи на приемно-предавателни станции по чл. 151, ал. 1, т. 16 именно пред самата КРС. Нещо повече, посоченото законово задължение на мрежовите оператори е предвидено в две отделни законови разпоредби – не само ЗУТ (чл. 151, ал. 9 (нова ал. 10), но и в секторния ЗЕС (чл. 33, ал. 7).

Лице за контакт: Цанка Цанкова Главен експерт Дирекция "Цифрова свързаност"
Министерство на транспорта и съобщенията Тел.: 02/ 9409 281 E-mail:
tztzankova@mtc.government.bg

Отговорна институция

Отговорна институция

Министерство на транспорта и съобщенията

Адрес: София, София , ул. Дякон Игнатий № 9
Електронна поща: mail@mtc.government.bg

Документи

Пакет основни документи:

[Закон за изменение и допълнение на Закона за електронните съобщителни мрежи и физическата инфраструктура - вер. 1.0 | 06.02.2024](#)

[Становище на МС към Закона за изменение и допълнение на Закона за електронните съобщителни мрежи и физическата инфраструктура - вер. 1.0 | 06.02.2024](#)

[Частична предварителна оценка на въздействието към Закона за изменение и допълнение на Закона за електронните съобщителни мрежи и физическата инфраструктура - вер. 1.0 | 06.02.2024](#)

[Мотиви към Закона за изменение и допълнение на Закона за електронните съобщителни мрежи и физическата инфраструктура - вер. 1.0 | 09.02.2024](#)

[Справка за отразяване на предложенията и становищата - вер. 1.0 | 01.04.2024](#)

Консултационен документ:

Справка становища:

Коментари

Автор: Илия Христозов (19.02.2024 18:53)

Предложение за изменение на разпоредбите на чл. 261б, ал. 2, т. 3 и 4 от ЗЕС - 3 част

Тук е мястото да отбележа и противоречието на разпоредбата на чл. 216б, ал. 2, т. 3:

„(2) За осъществяване на дейността си комисията по ал. 1 има право:

*3. на достъп до помещенията на органите по [чл. 251в, ал. 1](#) и 2 и **предприятията, предоставящи обществени електронни съобщителни мрежи и/или услуги;**“*

в частта ѝ „и предприятията, предоставящи обществени електронни съобщителни мрежи и/или услуги;“, с разпоредбата на чл. 139 от ПОДНС:

*„Чл. 139. Държавните и местните органи и техните администрации са длъжни да оказват съдействие на народния представител и да му предоставят при поискване сведения и документи във връзка с изпълнение на правомощията му в срок от 14 дни. **Народният представител има право на достъп до държавните и местните органи и организации.**“*

Според чл. 73 от Конституцията:

*„Чл. 73. Организацията и дейността на Народното събрание се осъществяват въз основа на Конституцията **и на правилник, приет от него.**“*

Следователно само в ПОДНС може да се дават права и задължения на депутатите, които да са различни от тези, които са посочени в самата Конституция. Следователно, след като в ПОДНС не се позволява на депутатите свободен достъп до помещенията на частни фирми, не може в друг нормативен акт това да се позволи и това на практика е дописване на Конституцията.

На основание на гореизложеното предлагам разпоредбата на чл. 216б, ал. 2, т. 3 да се измени, както следва:

„3. на достъп до помещенията на органите по [чл. 251в, ал. 1 и 2](#);“

Автор: Илия Христозов (19.02.2024 18:52)

Предложение за изменение на разпоредбите на чл. 261б, ал. 2, т. 3 и 4 от ЗЕС - 2 част

Затова и сегашният текст от чл. 261б, ал. 2, т. 4 от ЗЕС **„да дава указания“** е в **противоречие дори и с Конституцията, защото според чл. 79, ал. 2 от Конституцията:**

„Чл. 79. (2) Постоянните комисии подпомагат дейността на Народното събрание и упражняват от негово име парламентарен контрол.“

а дейността на НС според чл. 62, ал. 1 е:

„Чл. 62. (1) Народното събрание осъществява законодателната власт и упражнява парламентарен контрол.“

Има редица решения на Конституционния съд, в които ясно е посочено, че парламентарният контрол не може да се използва за даване на разпореждания към изпълнителната власт или други държавни органи.

В Решение № 20/1992 г. на КС на РБ по к. д. № 30/92 г. се посочва, че **„Лоначало парламентарният контрол не може да се счита като средство за управление на парламента, защото парламентът не управлява, а оставя това да прави правителството.“**

В Решение № 1/2013 г. на КС по к. д. № 5/2012 г. КС посочва, че **„България е република с парламентарно управление (чл. 1, ал. 1 от Конституцията), което не означава управление на парламента, а на избраното от него правителство. Същността на парламентарния контрол е Народното събрание да получава информация за законността и целесъобразността на дейността на правителството по въпроси, които засягат държавни и обществени интереси, с цел да прецени политиката на правителството следва ли политиката на избралия го парламент, за да продължи да се ползва с доверието му.“**

В Решение № 6/2012 г. на КС по к. д. № 3/2012 г. се посочва, че **„Обстоятелството, че според формата си на управление Република България е парламентарна република обаче не означава, че тя се управлява от Народното събрание. Парламентарно**

управление не означава управление на парламента. **Нещо повече, в духа на принципа за разделение на властите Конституцията изчерпателно определя компетентността на парламента, което идва също да покаже, че не му позволява да се вмесва или обсебва всеки аспект на управлението.** Според нея основните правомощия на Народното събрание са да осъществява законодателната власт и да упражнява парламентарен контрол (чл. 62, ал. 1 от Конституцията), както и други изрично посочени правомощия (чл. 84 и сл. от Конституцията), които влизат в тези две функции. **Въобще Конституцията отхвърля представата за парламент, който притежава обща компетентност и може да се намесва в която и да е сфера на управлението. Оттук и възгледът, че няма въпрос, който парламентът не може да реши, не намира конституционна опора.**

Ето защо ще е недопустимо под претекст, че е нужен контрол и прозрачност в дейността на даден висш държавен орган, който и да е друг висш държавен орган по пътя на разширително тълкуване на конституционните разпоредби, които определят неговия правен статус и правомощия, да им придава по-широк смисъл, отколкото те имат. Подобен подход не е нищо друго освен дописване и следователно предизвикателство срещу конституционно закрепената формула, по която следва да функционира управлението на държавата.“

Ясно е видно, че според КС „Същността на парламентарния контрол е Народното събрание **да получава информация** за законността и целесъобразността на дейността на правителството по въпроси, които засягат държавни и обществени интереси“

и следователно парламентарните комисии нямат право да „дават указания“ на изпълнителната власт, а още по малко и на частни субекти, каквито са предприятията, предоставящи обществени електронни съобщителни мрежи и/или услуги.

На основание на гореизложеното предлагам разпоредбата на чл. 216б, ал. 2, т. 4 от ЗЕС да се измени в предишния си вид, както следва:

„4. да изготвя годишни доклади за извършените проверки и да прави предложения за подобряване на процедурите за съхраняване и обработване на данните по чл. 251б, ал. 1.“

Автор: Илия Христозов (19.02.2024 18:48)

Предложение за изменение на разпоредбите на чл. 261б, ал. 2, т. 3 и 4 от ЗЕС

Предлагам в чл. 261б, ал. 2, т. 4 от ЗЕС думите „дава указания“ да се заменят с „прави предложения“.

Мотиви: Със ЗИД на ЗЕС (ДВ, бр. 20 от 2021 г.) по предложение на народния представител г-н Димитър Лазаров, който тогава е бил председател на Комисията за контрол над службите за сигурност, прилагането и използването на специалните разузнавателни средства и достъпа до данните по [Закона за електронните](#)

[съобщения](#), е направено изменение на чл. 261б, ал. 2, т. 4 от ЗЕС, като думите „**прави предложения**“ са заменени с „**дава указания**“.

Споделям мнението, че това изменение е незаконосъобразно и противоречи на разпоредбите на „Правилника за организацията и дейността на Народното събрание“ (ПОДНС) и дори противоречи и на разпоредбите на Конституцията на Република България.

В случая, разпоредбата на чл. 261б, ал. 2, т. 4 се отнася за постоянната Комисия за контрол над службите за сигурност, прилагането и използването на специалните разузнавателни средства и достъпа до данните по [Закона за електронните съобщения](#). В сега действащия ПОДНС липсва специална разпоредба относно правомощията на тази комисия и затова за нея са приложими общите правомощия на всички постоянни комисии в НС, които са посочени в чл. 27, ал. 1 от ПОДНС:

*„Чл. 27. (1) Постоянните комисии разглеждат законопроекти, годишната програма по [чл. 116](#), проекти за решения, декларации и обръщения и други предложения, разпределени им от председателя на Народното събрание, **изготвят доклади, предложения** и становища по тях.“*

Видно е, че комисията може да прави/изготвя само предложения, **но не и дава указания**.

Видно е, че няма постоянна комисия в НС, която да има правомощие да дава указания. Следователно това би било прецедент и нарушение на ПОДНС.

Не мога да приема мотива на вносителя, че предлаганата промяна е за:

„синхронизиране на текстовете по закона във връзка с правомощията на регулаторните органи да дават указания“,

защото считам че тази постоянна комисия в НС няма правомощията на регулаторен орган по смисъла на ЗЕС, а и не само по ЗЕС.

В сегашния си вид разпоредбата на чл. 261б, ал. 2, т. 4 от ЗЕС с думите „дава указания“ **влиза в явно противоречие** и с разпоредбата на чл. 261б, ал. 4 от ЗЕС:

*„(4) При констатирането на неправомерно използване, съхраняване или унищожаване на данните по [чл. 251б, ал. 1](#) комисията **уведомява** съответните органи на прокуратурата, както и ръководителите на органите по [чл. 251в, ал. 1](#) и 2 и на предприятията, предоставящи обществени електронни съобщителни мрежи и/или услуги, за допуснатите нарушения. Ръководителите на органите и предприятията са длъжни да уведомят своевременно комисията за предприетите мерки за отстраняване на допуснатите нарушения.“*

т.е. комисията само уведомява, но не дава указания.

Дори и в самата разпоредба на чл. 261б, ал. 1 от ЗЕС:

*„Чл. 261б. (1) Народното събрание **чрез комисия**, определена с [правилника](#) за организацията и дейността му, **осъществява парламентарен контрол и***

наблюдение на процедурите по разрешаване и осъществяване на достъп до данните по [чл. 251б, ал. 1](#), както и за защита на правата и свободите на гражданите срещу незаконосъобразен достъп до тези данни.

се разпорежда само **„парламентарен контрол и наблюдение на процедурите“** и няма и намек за даване на указания или някакво друго разпоредително въздействие.

Според Конституцията на Република България:

„Чл. 105. (2) Министерският съвет осигурява обществения ред и националната сигурност и осъществява общото ръководство на държавната администрация и на въоръжените сили.“

и затова разпоредителните действия в тези области са в компетентността на изпълнителната власт, но не и на НС, а още по малко на една отделна постоянна комисия.

Автор: Илия Христозов (19.02.2024 18:46)

Предложение за изменение на чл. 90, ал. 2 и 4 от ЗЕС

Предлагам следните изменения в чл. 90, ал. 2 и 4 от ЗЕС:

1. В чл. 90, ал. 2 от ЗЕС думите „Комисията провежда обществени консултации по реда на [чл. 37](#) в срок, не по-кратък от 30 дни, относно обявеното по [чл. 89](#) намерение, като публикува съобщение на страницата си в интернет и на Портала за обществени консултации.“ да се заменят с „Комисията публикува съобщение на страницата си в интернет относно обявеното по [чл. 89](#) намерение.“;

2. В чл. 90, ал. 2, т. 4 от ЗЕС думите „определен от комисията срок, който не може да бъде по-кратък от срока за провеждане на обществените консултации;“ да се заменят със „срок до 30 дни от датата на публикуване на съобщението;“;

3. В чл. 90, ал. 4 от ЗЕС думите „Комисията обявява на страницата си в интернет резултатите от проведените обществени консултации“ да се заменят с „Комисията обявява на страницата си в интернет резултатите за подадените по ал. 2 намерения“.

Мотиви: Процедурата по чл. 90, ал. 2, 3 и 4 **не трябва да се провежда като обществена консултация по реда на чл. 37** от ЗЕС, защото тази процедура формално е началото на процедурата на евентуалния търг или конкурс и не би следвало в процеса на самата процедура на търг или конкурс да има възможност да се променят първоначалните условия или параметри по предложение на участниците в тях. Тези условия и параметри може да са обсъдени, приети и обявени окончателно в резултат на евентуално проведени обществени консултации преди началото на

процедурата по чл. 90, ал. 2. В тези предварителни обществени консултации трябва окончателно да се обсъдят и определят всички условия и параметри, свързани с изискванията на чл. 90, ал. 1.

Освен това предложените по-горе изменения в чл. 90, ал. 2 и 4 правят тази процедура аналогична на процедурата по чл. 91, ал. 1 и 2 от ЗЕС, където няма изискване за провеждане на обществена консултация.

Предлагам да се прецени и дали е целесъобразно в чл. 90, ал. 2 да се добави и изискването за публикуване на съобщението и в "Държавен вестник", когато заявеният ограничен ресурс е с национален обхват, по аналогия с разпоредбата на чл. 91, ал. 1.

Автор: Илия Христов (19.02.2024 18:44)

Предложения за промени в ЗЕС, гарантиращи независимостта на КРС – 9 част

Предлагам в чл. 141 да се създадат нови ал. 3 и 4, както следва:

„(3) Предприятията, които предоставят обществени електронни съобщителни мрежи и/или услуги, водят самостоятелна аналитична отчетност за приходите си от тази дейност, както и за разходите по [ал. 1](#) и ги записват отделно в справка към отчета за приходите и разходите.

(4) Конкретният размер на годишната такса по ал. 1 се определя от комисията в съответствие с [методиката по чл. 53, ал. 2.](#)

Мотиви: Мотивът за ал. 3 е, че аналогичен текст има в чл. 12, ал. 3 на Тарифата по чл. 147 и следователно е целесъобразно да го има и в ЗЕС, а подобна възможност е посочена и в Директива 2018/1972, а с ал. 4 се определя процедурата за определяне на такса контрол.

Предлагам чл. 142, ал. 2 да се отмени.

Мотиви: Това вече е „мъртъв“ текст и тази разпоредба няма приложение, а и в чл. 143а ясно са посочени факторите и критериите, от които зависят таксите по чл. 140. Освен това, не намирам и в Директива 2018/1972 подобен текст или основание за такава разпоредба.

Предлагам в чл. 146 да се създаде нова ал. 3:

„(3) При изменение или допълнение на временно разрешение за ползване на радиочестотен спектър се дължи еднократна такса.“

Мотиви: Практиката го изисква, защото вече има заявления и за изменение и допълване на временни разрешения.

Предлагам в чл. 147, ал. 1 думите „тази глава“ да се заменят с „този закон“.

Мотиви: За прецизиране на разпоредбата. След приемането на ЗИД на ЗЕС с разпоредбите относно Акта за цифровите услуги, който беше подложен на обществена консултация на 15.12.2023 г., вече ще има разпоредби за такси не само в Глава осма, но и в новата Глава деветнадесета „а“.

Предлагам да се изменят чл. 30, ал. 1 и 32, ал. 1 от ЗЕС, както следва:

1. В чл. 30, ал. 1, т. 12 след думата „издава“ да се сложи запетая и да се добавят думите „изменя, допълва“.

Мотиви: Практиката го изисква, защото се подават и заявления за изменение и допълване на временни разрешения.

2. В чл. 30, ал. 1, т. 25 думите „обсъждания, консултации и допитвания“ да се заменят с думите „обсъждания и консултации“.

Мотиви: В ЗЕС липсват думите „допитвания“ или „допитване“.

3. В чл. 32, ал. 1, т. 1, буква „а“ думите „обнародва в "Държавен вестник"“ да се заменят с думите „публикува на страницата си в интернет“.

Мотиви: Излишно и незаконосъобразно е регулаторната политика за управлението на радиочестотния спектър (която е и сравнително голяма по обем и се изменя често) да се публикува в ДВ, защото тя няма характеристиките на нормативен акт по смисъла на ЗНА или нормативен административен акт по смисъла на АПК и не е сред изрично посочените за задължително публикуване в Закона за „Държавен вестник“. За подобна хипотеза, според чл. 15, ал. 1 от ЗЕ, политиката на КЕВР се публикува само на интернет страницата ѝ. Аналогичен е и случаят с КФН.

На основание гореизложеното **предлагам регулаторната политика за управлението на радиочестотния спектър да се публикува само на интернет страницата на КРС**, така както се публикува досега и регулаторната политика за ползването на номерационни ресурси за осъществяване на електронни съобщения по чл. 30, ал. 1, т. 7. И двете са регулаторни политики и не намирам никаква причина, едната да се публикува в ДВ, а другата – не. А и кои политики на регулаторни органи (освен КРС) се публикуват в ДВ?

Автор: Илия Христозов (19.02.2024 18:41)

Предложения за промени в ЗЕС, гарантиращи независимостта на КРС – 8 част

Освен това, няма никакъв смисъл, **анализът на независим регулаторен орган, какъвто е КРС, да се подлага на обществена консултация. Това е nonsens.** Nonsens е и фактът, че на обществена консултация се подлага не самия анализ, а „ **проект на Анализ за...**“, както това е записано на интернет страницата на КРС.

Каква е независимостта на КРС, след като неин анализ (дори не самия анализ, както е регламентирано изрично в чл. 53 от ЗЕС, а **проектът** на анализа) може да се

промени в резултат на обществена консултация, както например това се случи през 2022 г. когато в първоначалния проект на анализ, поставен на обществено обсъждане с Решение на КРС № 245/07.07.2022 г. беше констатирано, че липсва необходимост от промяна на таксите, но в следствие в резултат на предложенията на заинтересованите лица в процеса на обществената консултация, се направи нов анализ, в който имаше вече изводи за значително намаляване на редица такси.

Предлагам да отпадне задължението за ежегоден анализ, защото това е много кратък срок и е по-целесъобразно анализът да се прави при необходимост по преценка на Комисията.

Важно е да се отбележи, че настоящата редакция на чл. 53, ал. 2 е в резултат на ЗИД на ЗЕС (ДВ, бр. 20 от 2021 г.), с който трябваше да бъде транспониран в своята цялост Европейския кодекс за електронни съобщения (Кодекса), установен с Директива 2018/1972, но в самата Директива липсва изискване за обществени консултации на анализите на регулаторните органи. Следователно, **неясна и спорна е причината за това изменение** на чл. 53. Предишната редакция на чл. 53 от ЗЕС (до 2021 г.) беше:

„Чл. 53. (1) В случай че очакваните приходи за съответната година не покриват разходите на комисията, разликата се осигурява чрез промени в размера на административната такса за контрол.

(2) Комисията ежегодно до 30 септември на текущата година предлага на Министерския съвет да приеме изменение на тарифата за таксите, които се събират от комисията. Таксите се събират от 1 януари следващата година.“

Освен това, според чл. 37 ал. 1 обществени консултации се провеждат „*преди приемане на решение по важни въпроси от обществена значимост за развитие на електронните съобщения*“. Видно е, че законодателят е наблегнал, че въпросите трябва да са „важни“ и че трябва да са от „обществена значимост“. Считам, че промяната на таксите може да е важен въпрос за самите предприятия, но едва ли е важен въпрос от обществена значимост за гражданите, защото самите такси са нищожен процент от всичките разходи на предприятията, така че едва ли ще окажат някакво влияние на цената на услугата. Следователно не е налице дори правно основание за провеждането на такива консултации. Консултациите би следвало да се провеждат само при наистина важни въпроси, защото в противен случай техният принос девалвира. Освен това е ясно, че провеждането на подобни консултации по въпроси свързани с размер на такси е на практика безсмислено, защото практически трудно може да се намери компромис между двете страни в такива случаи. Неслучайно подобни въпроси са изключени със закон от възможните въпроси, които могат да се поставят на референдуми.

Предлагам чл. 140, ал. 1 от ЗЕС да се измени така:

В чл. 140, ал. 1 след думата „разрешение“ да се добави „или регистрация“.

Мотиви: Налага се от практиката, защото вече ще се събират и такси за регистрация.

Предлагам чл. 141, ал. 2 да се измени така:

“(2) Таксата по ал. 1 се заплаща от лицата, осъществяващи обществени електронни съобщения, до 30 септември на следващата година и се изчислява на база на приходите и разходите по ал. 1, информацията за които е предоставена от предприятията по реда на [чл. 40](#) и в съответствие с административните разходи на комисията, необходими за осигуряване на нейните правомощия, функции и задачи по този закон през календарната година, за която се дължи таксата по ал. 1.”

Мотиви: Прецизиране на текста, за да бъде по-ясен и да спомогне за регламентиране на своевременното, правилно и законосъобразно определяне на размера на административната годишна такса за контрол. Удължаването на срока на плащане ще осигури необходимото време за извършване на дейностите по определянето на новия размер на административната годишна такса за контрол.

Автор: Илия Христозов (19.02.2024 18:39)

Предложения за промени в ЗЕС, гарантиращи независимостта на КРС – 7 част

Предлагам чл. 52 от ЗЕС да се измени така:

„Чл. 52. Комисията публикува в годишния доклад по [чл. 38, ал. 1](#) преглед на административните си разходи необходими за осигуряване на нейните правомощия, функции и задачи по този закон, на сумите на дължимите и събраните административни такси по този закон, както и общите размери на дължимите и събраните такси.“

Мотиви: Прецизиране на текста с цел да бъде по-ясен и да спомогне за своевременното и правилно определяне на размера на административната годишна такса за контрол.

Предлагам чл. 53 от ЗЕС да се измени така:

„Чл. 53. (1) В случай на разлика между общата сума на дължимите административни такси по този закон за предходната календарна година и административните разходи на комисията, необходими за осигуряване на нейните правомощия, функции и задачи по този закон, комисията предлага на Министерския съвет изменение на тарифата по [чл. 147](#) относно размера на административната такса за контрол.

(2) Административните разходи на комисията, необходими за осигуряване на нейните правомощия, функции и задачи по този закон, се определят от комисията в съответствие с приета от нея [методика](#), публикувана на страницата ѝ в интернет.

(3) Комисията по своя инициатива може да извършва анализ на необходимостта от преразглеждане на тарифата по [чл. 147](#).

(4) Комисията, в зависимост от резултатите от анализа по ал. 3, може да предложи на Министерския съвет да приеме изменение или допълнение на тарифата по [чл. 147](#)."

Мотиви: Алинеи 1 и 2 са с цел прецизиране на текста за да бъде по-ясен и да спомогне за регламентиране на своевременното, правилно и законосъобразно определяне на размера на административната годишна такса за контрол (АГТК). Целта на посочената методика в ал. 2 е да се определят и обективизират процедурите, регламентирани в чл. 53, ал. 1 относно определянето на необходимостта от изменението на размера на АГТК по смисъла на чл. 141, ал. 1 и начинът за определяне на размера на АГТК, в случай на разлика между общата сума на събраните административни такси по ЗЕС и административните разходи на КРС, необходими за изпълнението на дейностите, свързани с нейните правомощия, функции и задачи по ЗЕС.

Необходимостта от наличието на тази методика се налага и от законовото изискване в чл. 139, ал. 1 от ЗЕС, от което следва, че е необходимо точно да се определи какъв е размерът на административните разходи на комисията, необходими за дейностите по ЗЕС, защото КРС освен по ЗЕС има правомощия, функции и задачи и по ЗПУ, ЗЕСМФИ и ЗЕДЕУУ, както и по други закони. Следователно е необходима методика за точно определяне на коефициента на средната ангажираност на КРС с дейностите именно по ЗЕС.

По отношение на **отпадането в ал. 3 на изискването, че анализът на КРС да се подлага на обществена консултация**, на първо място трябва да се обърне внимание, че с оглед на факта, че всяка промяна на Тарифата за таксите по чл. 147 от ЗЕС задължително се подлага на обществена консултация преди внасянето ѝ в Министерския съвет, не е необходима предварително още една обществена консултация относно анализа на необходимостта от преразглеждане на тарифата за таксите, защото се получават две последователни обществени консултации по една и съща тема. Заинтересуваните страни ще имат възможност да изразят становище в общественото обсъждане на проекта на Тарифата при внасянето ѝ в Министерския съвет.

Автор: Илия Христозов (19.02.2024 18:37)

Предложения за промени в ЗЕС, гарантиращи независимостта на КРС – 6 част

По-подробната редакция на ал. 8 се налага, за да се гарантира прозрачността и публичността на процеса на приемане на решенията в КРС и протоколите от заседанията на КРС да бъдат с необходимата подробност, а не както досега, само с посочване на приетите крайни решения и без описание на дискусиите по тях. Досега, протоколите на КРС, които се публикуват на страницата ѝ в интернет изобщо не приличат на протоколи от заседания. Особеното мнение на несъгласен член на КРС с прието решение на комисията, би трябвало да се

изготвя след приемането на решението, а не да се изисква преди самото заседание, както това е регламентирано в КРС с приетите „Вътрешни правила за провеждане на заседанията на КРС“ (приети с Протоколно решение № 3 от 3 септември 2020 г), които дори пряко противоречат на чл. 11 от Устройствения правилник на КРС и на чл. 35, ал. 9 от ЗЕС.

Ал. 9 и 10 са аналогични на чл. 13, ал. 8 и 9 от Закона за енергетиката и на чл. 14, ал. 5 от ЗКФН.

Ал. 9 и 10 са в пълно съответствие и с изискванията на чл. 8 на Директива (ЕС) 2018/1972 (Директивата), който регламентира, че:

„Единствено апелативните органи, създадени в съответствие с член 31, имат правомощия да спират действието или да отменят решения на националните регулаторни органи.“

Предлагам чл. 38, ал. 3 от ЗЕС да се отмени.

Мотиви: Годишният доклад на КРС има съдържание, което е ясно определено в чл. 38, ал. 1 от ЗЕС и би трябвало да описва и анализира само дейността на КРС. Затова не намирам никаква логика годишният доклад да съдържа и други елементи, като пазарни проучвания, изготвени от недържавни институции. Тези пазарни проучвания трябва да отговарят на редица изисквания, изброени в чл. 38, ал. 1 от ЗЕС, които на практика са трудни за проверка от КРС. Освен това, тези пазарни проучвания трябва да са извършени по методика, съгласувана от КРС, но в ЗЕС липсва вменено правомощие на КРС да съгласува подобни методики на недържавни частни организации. На практика, с дейността си по чл. 38, ал. 3 КРС легитимира резултатите от пазарни проучвания на недържавни частни организации, без да има законови основания за това в ЗЕС или в разпоредбите от Европейския кодекс за електронни съобщения.

Важно е да се отбележи, че разпоредбата на чл. 38, ал. 3 от ЗЕС е вмъкната допълнително в ЗЕС без никаква обективна обосновка, с ПЗР на ЗИД на Закона за авторското право и сродните му права (обн. ДВ, бр. 47 от 14.06.2019 г.).

Според Европейския кодекс за електронни съобщения и Акта за цифровите услуги КРС не трябва да иска или да получава указания от други органи или частноправни субекти.

В резултат на гореизложените мотиви, предлагам чл. 38, ал. 3 от ЗЕС да се отмени.

Предлагам чл. 50 от ЗЕС да се измени така:

„Чл. 50. (1) Председателят на комисията е първостепенен разпоредител с бюджет.

(2) Дейността на комисията и на нейната администрация се финансира от приходите, определени в [чл. 51, ал. 1](#).

(3) Бюджетът на комисията е част от държавния бюджет и се съставя, изпълнява и отчита по реда на Закона за публичните финанси.

(4) Бюджетът на комисията включва всички приходи и средства по [чл. 51, ал. 1](#).

(5) При разработване на бюджетната прогноза за съответната година комисията планира в своя бюджет необходимите разходи за осигуряване на нейните правомощия и функции, които са ѝ възложени със закон.“

Мотиви: Алинеи 1 - 4 са една логично построена компилация от аналогични разпоредби за КЕВР, КЗК и КФН, а ал. 5 е по аналогия с чл. 13, ал. 5 от ЗЗК за КЗК и е в пълно съответствие с изискванията на Директивата и Акта за цифровите услуги.

Автор: Илия Христозов (19.02.2024 18:34)

Предложения за промени в ЗЕС, гарантиращи независимостта на КРС – 5 част

Първи вариант на ал. 6:

(6) Основните месечни заплати на служителите на комисията се определят от председателя съгласно вътрешните правила за работната заплата и в рамките на разполагаемите средства по бюджета за съответната година.

Втори вариант на ал. 6:

(6) Основните месечни заплати на служителите на комисията се определят от председателя по ред и в размери, определени със закон или с акт на Министерския съвет или с вътрешните правила за работната заплата, и в рамките на разполагаемите средства по бюджета за съответната година.

Първи вариант на ал. 7:

(7) Членовете на комисията и служителите от нейната получават допълнителни възнаграждения при условия и по ред, определени с вътрешните правила за работната заплата.

Втори вариант на ал. 7:

(7) Членовете на комисията и служителите от нейната администрация могат да получават допълнителни възнаграждения по ред, установен със закон или с акт на Министерския съвет или с вътрешните правила за работната заплата.

(8) Всички служители с изключение на тези, заемащи технически длъжности, подават декларации за имущество и интереси по [чл. 49 от Закона за противодействие на корупцията](#) в сроковете и при условията и по реда, предвидени в него.“

Мотиви: Алинеи 1 - 3 са аналогични или подобни на разпоредбите за КФН, КЗК и КЕВР в съответните закони. Алинея 4 е аналогична на чл. 7, ал. 2 от ЗЗК, а и аналогични разпоредби има и в чл. 8 на Директивата, а вече и в съображение 111 и

чл. 50 от Акта за цифровите услуги. Алинея 5 е аналогична на чл. 16а, ал. 1 от ЗЕ, а и подобна разпоредба е имало в ЗЕС до 2012 г. Първия вариант на ал. 6 е аналогичен на съответните разпоредби в ЗКФН, за Сметната палата (чл. 30 от ЗСП) и за КЕВР в чл. 16а ал 1 от ЗЕ. Вторият вариант на ал. 7 е аналогичен на чл. 30, ал. 2 от ЗСП.

Предлагам чл. 35 да се измени така:

„Чл. 35. (1) Комисията е постоянно действащ орган, който заседава, ако присъстват повече от половината от общия брой членове.

(2) При осъществяване на своите правомощия комисията се произнася с мотивирани решения, които са индивидуални или общи административни актове.

(3) (остава с досегашния текст)

(4) Заседанията на комисията са открити. За определени точки от дневния ред комисията може да проведе закрито заседание, когато приемането на решение изисква защитена от закон информация.

(5) Преди провеждане на заседанията комисията публикува проектите на дневен ред на страницата си в интернет.

(6) (остава с досегашния текст)

(7) Решенията се приемат с обикновено мнозинство от членовете на комисията. Въздържане от гласуване не се допуска.

(8) За заседанията на комисията се води подробен протокол. Член на комисията, който не е съгласен с прието решение, подписва протокола с особено мнение. Особеното мнение се мотивира писмено и се прилага към решението в тридневен срок след провеждането на заседанието.

(9) При осъществяване на правомощията си комисията прилага процесуалните правила, предвидени в този закон, а за неуредените в него случаи - правилата на [Административнопроцесуалния кодекс](#).

(10) Решенията на комисията могат да бъдат обжалвани относно тяхната законосъобразност пред Административния съд - София област в 14-дневен срок от съобщаването им. Обжалването не спира изпълнението на решението. Искането за спиране изпълнението на оспорено по съдебен ред решение е недопустимо, освен по отношение на решения, с които се налагат санкции, решения за прекратяване и отнемане на разрешения и заличаване на регистрации.“

Мотиви: Ал. 1 - 8 са една логично построена компилация от аналогични действащи разпоредби в ЗЕ (чл. 13), ЗЗК (чл. 61) и ЗЕС.

Автор: Илия Христовоз (19.02.2024 18:33)

Предложения за промени в ЗЕС, гарантиращи независимостта на КРС – 4 част

Предлагам в чл. 27, ал. 2 да се заличат думите „и 5“

Мотиви: От 01.01.2020 г. председателят на КРС е първостепенен разпоредител с бюджет, а не КРС и следователно, на основание чл. 7, ал. 7 от ЗПФ:

*„Чл. 7 (7) Първостепенните разпоредители с бюджет разработват и **утвърждават** вътрешни правила за организация на бюджетния процес.“*

е необходимо и законосъобразно Вътрешните правила за организация на бюджетния процес **да се утвърждават от председателя на КРС**, а не да се приемат с решение на КРС, както се регламентира в досегашната редакция на чл. 27, ал. 2 от ЗЕС.

Важно е да се отбележи, че в ЗПФ я има изричната разпоредба на чл. 2 от ЗПФ:

*„Чл. 2. **С друг закон не може да се създава уредба** на материята - предмет на този закон, **която се отклонява от принципите и правилата, определени с този закон.**“*

Следователно, в случая не може да е в сила разпоредбата на чл. 27, ал. 2 от ЗЕС:

*“Чл. 27. (1) **Председателят на комисията:***

5. (доп. – ДВ, бр. 20 от 2021 г.) организира планирането, изпълнението, приключването и отчитането на бюджета на комисията.

*(2) (Отм. - ДВ, бр. 17 от 2009 г., нова, бр. 105 от 2011 г., в сила от 29.12.2011 г.) Дейностите по ал. 1, т. 4 **и 5** се извършват по правила, приети с решение на комисията.”*

в частта ѝ на думите „**и 5**“, защото първо, противоречи на чл. 2 и чл. 7, ал. 7 от ЗПФ и второ, тази част от разпоредбата е с отпаднало значение, защото от 01.01.2020 г. вече не КРС е първостепенният разпоредител с бюджет, а такъв е председателят на КРС.

Следователно, за да се спазят законите изисквания на ЗЕС и ЗПФ е необходимо Вътрешните правила за организация на бюджетния процес да се утвърждават от председателя на КРС, а не да се приемат от КРС, защото първо, КРС няма такива правомощия и второ, в чл. 11, ал 4 от ЗПФ изрично е регламентирано, на кого и как могат да се делегират правомощията на първостепенния разпоредител с бюджет:

*„Чл. 11. (4) **Правомощия на първостепенен разпоредител с бюджет по този закон може да се делегират от съответния първостепенен разпоредител с бюджет на негов заместник или главен секретар/постоянен секретар, а при бюджетни организации с колективни органи на управление - на определен от председателя член на колективния орган. Конкретните права и задължения по делегирането се определят със заповед. Делегирането не освобождава съответния първостепенен разпоредител с бюджет от отговорност за изпълнението на делегираните правомощия.**“*

Предлагам в чл. 27 от ЗЕС да се добави нова алинея 3:

„(3) При отсъствие на председателя, включително и в случаите по чл. 24, ал. 1, неговите правомощия по ал. 1 се изпълняват от заместник-председателя или изрично определен със заповед член на комисията.“

Мотиви: Липсва текст за подобна хипотеза в ЗЕС, а и практиката го изисква.

Предлагам чл. 28 от ЗЕС да се измени така:

„Чл. 28. (1) Комисията по предложение на председателя и/или на неин член обсъжда и приема правилник за организацията на работа и дейността на комисията и на нейната администрация, който се обнародва в "Държавен вестник".

(2) Дейността на комисията се подпомага от администрация, чиято структура, численост, права и задължения се определят с правилника по ал. 1.

(3) Дейността на администрацията се осъществява от лица, работещи по трудово правоотношение. Трудовите правоотношения на служителите на комисията се уреждат съгласно разпоредбите на [Кодекса на труда](#).

(4) За ефективното изпълнение на своите правомощия комисията разполага с необходимия квалифициран персонал, достатъчно финансови, технически и технологични ресурси и действа независимо и обективно, включително при управлението на финансовите ресурси и разработването на вътрешните правила и организацията на работа на администрацията.

(5) Комисията по предложение на председателя или неин член приема вътрешни правила за работната заплата, както и правилата по чл. 27, ал. 2.

Автор: Илия Христозов (19.02.2024 18:29)

Предложения за промени в ЗЕС, гарантиращи независимостта на КРС – 3 част

Чл. 50 от Акта за цифровите услуги регламентира, че:

„1. Държавите членки гарантират, че техните координатори за цифровите услуги изпълняват задачите си съгласно настоящия регламент по безпристрастен, прозрачен и навременен начин. Държавите членки гарантират, че техните координатори за цифровите услуги разполагат с всички необходими средства за изпълнение на своите задачи, включително с достатъчно технически, финансови и човешки ресурси, за да упражняват адекватен надзор върху всички доставчици на посреднически услуги, които попадат в обхвата на тяхната компетентност. Всяка държава членка гарантира, че нейният координатор за цифровите услуги разполага с достатъчно автономност при управлението на бюджета си в рамките на общите бюджетни ограничения, за да не се оказва неблагоприятно въздействие върху независимостта на координатора за цифровите услуги.

2. При изпълнението на своите задачи и упражняването на правомощията си в съответствие с настоящия регламент координаторите за цифровите услуги **действат напълно независимо. Те не са подложени на външно влияние, независимо дали пряко или непряко, и не търсят, нито приемат указания от друг публичен орган или частноправен субект.**“

Следователно не подлежи на съмнение, че и Директивата и Актът за цифровите услуги изискват в нормативните актове да има разпоредби, гарантиращи независимостта на КРС. Такива разпоредби има в устройствените закони за другите регулатори, но за КРС няма.

За да се осигури в пълен обем изискваната от европейските документи независимост на КРС е необходимо да се извърши посоченото по-горе допълнение на чл. 21 от ЗЕС с новата ал. 7.

Освен това е необходимо да се изменят и редица други свързани разпоредби на ЗЕС, както е посочено по-долу.

За осигуряване на независимостта на КРС според изискванията на Директива 2018/1972 и Акта за цифрови услуги предлагам долупосочените изменения и допълнения в ЗЕС, които ще осигурят освен независимост на КРС, но и по-голяма гъвкавост при подбора на персонала и организацията на неговата работа, без да се прилагат сравнително строгите ограничения на Закона за администрацията и Закона за държавния служител.

Предложените промени не са прецедент в българското законодателство, а аналогични текстове са вече налице в ЗЕ, ЗЗК, ЗРТ и ЗКФН и други закони и те са доказали своята живучест и полезност и чрез тях е осигурена необходимата самостоятелност и независимост на независимите регулаторни органи КЕВР, КЗК, СЕМ и КФН.

Предлагам в чл. 27, ал. 1, т. 3 да отпаднат думите „предлага проект за дневен ред“ и запетайката пред тях.

Мотиви: Аналогични са съответните текстове за КЗК, СЕМ и други регулатори. Не намирам логика, на законово ниво да се вменява на председателя на КРС такава функция (да предлага проект на дневен ред). Не споделям мнението, че председателят на КРС трябва или да може да бъде „филтърът“, който да определя/одобрява какво да стигне до заседание и какво не. Това трябва да зависи основно **от експертите, съответно от ръководещия ги главен секретар**, защото те най-добре са запознати с текущите въпроси за решаване и тяхната спешност, а на самото заседание винаги се гласува дневния ред и всеки от членовете може да си каже мнението за всяка точка от дневния ред и да гласува за нейното разглеждане или отпадане от дневния ред. Освен това точки в дневния ред трябва да има право да предлага и всеки от членовете на КРС, а при досегашната редакция на тази разпоредба, това не е много ясно.

Предлагам чл. 27, ал. 1, т. 4 да се измени така:

„4. назначава и освобождава служителите от администрацията;“

Мотиви: Изменението е свързано с предложеното по-долу изменение на чл. 28, ал. 3.

Автор: Илия Христов (19.02.2024 18:22)

Предложения за промени в ЗЕС, гарантиращи независимостта на КРС – 2 част

Член 6 от Директивата регламентира, че:

„1. Държавите членки гарантират независимостта на националните регулаторни органи и на другите компетентни органи, като осигуряват те да бъдат правно отделени и функционално независими от всяко физическо или юридическо лице, предоставящо електронни съобщителни мрежи, оборудване или услуги. Държавите членки, които запазват собствеността или контрола над предприятията, предоставящи електронни съобщителни мрежи или услуги, осигуряват действително структурно отделяне на регулаторната функция от дейностите, свързани със собствеността или контрола.

2. Държавите членки гарантират, че националните регулаторни и другите компетентни органи упражняват правомощията си безпристрастно, прозрачно и навременно. Държавите членки гарантират, че те разполагат с подходящи технически, финансови и човешки ресурси за изпълнение на възложените им задачи.“

Чл. 8 от Директивата регламентира, че:

*„...националните регулаторни органи действат независимо и обективно, **включително при разработването на вътрешните процедури и организацията на персонала**, функционират в условия на прозрачност и отчетност в съответствие с правото на Съюза **и не търсят, нито приемат указания от други органи във връзка с изпълнението на задачите**, възложени им съгласно националното законодателство, което прилага правото на Съюза.*

Единствено апелативните органи, създадени в съответствие с член 31, имат правомощия да спират действието или да отменят решения на националните регулаторни органи.“

Чл. 9 от Директивата регламентира, че:

*„1. Държавите членки гарантират, че националните регулаторни органи имат отделни годишни бюджети и разполагат **със самостоятелност** при изпълнение на отпуснатия бюджет. Бюджетите се оповестяват публично.*

3. Държавите членки също така гарантират, че националните регулаторни органи разполагат с адекватно финансиране и човешки ресурси, така че да могат да участват активно и да допринасят в работата на ОЕПЕС.“

Считам, че **тези разпоредби от Директивата, които са пряко свързани с осигуряването на независимостта на КРС все още не са транспонирани**

напълно в ЗЕС.

Аналогични разпоредби има вече и в регламент на ЕС, а именно **в съображения 111, 112 и чл. 50 от Акта за цифровите услуги**. А регламентите имат пряка приложимост и се прилагат директно.

Съображения 111 и 112 от Акта за цифровите услуги поставят акцент на обстоятелствата, че:

*„111) **Координаторът за цифровите услуги**, както и другите компетентни органи, определени съгласно настоящия регламент, играят решаваща роля за гарантиране на ефективността на правата и задълженията, предвидени в настоящия регламент, и за постигането на неговите цели. Съответно е необходимо да се гарантира, че **тези органи разполагат с необходимите средства, включително финансови и човешки ресурси, за да упражняват надзор върху всички доставчици на посреднически услуги, попадащи в обхвата на тяхната компетентност, в интерес на всички граждани на Съюза**. Като се има предвид разнообразието от доставчици на посреднически услуги и използването от тяхна страна на модерни технологии при предоставянето на услугите им, от съществено значение е също така координаторът за цифровите услуги и съответните **компетентни органи да разполагат с необходимия като брой персонал, експерти със специализирани умения и усъвършенствани технически средства, както и автономно да управляват финансови ресурси за изпълнение на задачите си**. Освен това равнището на ресурсите следва да е съобразено с размера, сложността и вероятното обществено въздействие на доставчиците на посреднически услуги, попадащи в обхвата на тяхната компетентност, както и обхвата на техните услуги в целия Съюз.“*

*„112) Определените съгласно настоящия регламент компетентни органи следва също така **да действат при пълна независимост от частни организации и публични органи, без задължението или възможността да искат или получават указания, включително от правителството**, и без да се засягат конкретните задължения за сътрудничество с други компетентни органи, координаторите за цифровите услуги, Европейския съвет за цифровите услуги и Комисията.“*

Автор: Илия Христозов (19.02.2024 18:19)

Предложения за промени в ЗЕС, гарантиращи независимостта на КРС – 1 част

За осигуряване на независимостта на КРС според изискванията на Директива 2018/1972 и Регламент (ЕС) 2022/2065 (Акт за цифровите услуги) предлагам следните изменения и допълнения:

В чл. 21 от ЗЕС да се създаде нова ал. 7 в един от двата варианта:

Първи вариант на ал. 7:

„(7) При осъществяване на своите правомощия комисията е независима от изпълнителната власт и не може да иска или да приема указания от друг орган във връзка с упражняването на правомощията, които са ѝ възложени със закон.“

Мотиви: Този текст е аналогичен със съответните разпоредби за КЕВР от Закона за енергетиката, за КФН в ЗКФН и за СЕМ от ЗРТ и следователно е доказал своята приложимост и полезност за независимите регулаторни органи. **Аналогични текстове има в Директива 2018/1972 и в чл. 50 на Акта за цифрови услуги, които ще посоча по-долу.**

Втори вариант за ал. 7:

„(7) Комисията упражнява своите правомощия без право на намеса и даване на инструкции в работата ѝ от страна на всички органи на държавната власт, включително органи на изпълнителната власт, на местното самоуправление или частноправни субекти, като това не засяга спазването на приетите от Народното събрание на Република България и от Министерския съвет стратегии, програми и планове за развитие на съответните сектори на икономиката.“

Мотиви: Този текст е аналогичен със съответната разпоредба за КЗК в чл. 3, ал. 3 на ЗЗК.

Общи мотиви за промените в ЗЕС, гарантиращи независимостта на КРС от изпълнителната власт и частноправни субекти:

Основният мотив за така предложените промени са изискванията на Директива (ЕС) 2018/1972 (Директивата), и необходимостта от тяхното транспониране в националното законодателство. Аналогични разпоредби вече има и в Акта за цифрови услуги.

Освен това, предложените промени не са прецедент в българското законодателство, а аналогични текстове са вече налице в Закона за енергетиката, Закона за защита на конкуренцията и Закона за Комисията за финансов надзор и чрез тях е осигурена необходимата самостоятелност и независимост на независимите регулаторни органи КЕВР, КЗК и КФН.

Разпоредбите в Директивата, **а вече и в Акт за цифровите услуги** изрично изискват всяка държава членка да гарантира независимостта на националния регулаторен орган, който за конкретния случай е КРС.

Ще цитирам основните разпоредби от двата документа, защото от тях безусловно е видно, че са задължително необходими предложените по-горе промени в ЗЕС, както и други, свързани с тях промени в ЗЕС, които ще предложи впоследствие.

Съображение 37 от Директивата поставя акцент на обстоятелствата, че:

„37) Независимостта на националните регулаторни органи беше засилена при прегледа на регулаторната рамка за електронните съобщения, извършен през 2009

г., с цел гарантиране на по-ефективно прилагане на регулаторната рамка и увеличаване на техните правомощия и предсказуемостта на техните решения. **За тази цел трябваше да се въведе изрична разпоредба в националното законодателство, която да гарантира, че при изпълнение на своите задачи, националният регулаторен орган е защитен срещу външна намеса или политически натиск, които могат да застрашат неговата независима оценка на въпросите, пред които е изправен.**

Такова външно влияние прави един национален законодателен орган неподходящ за ролята на национален регулаторен орган съгласно регулаторната рамка.

Важно е националните регулаторни органи да разполагат със свой собствен бюджет, който да им дава възможност, в частност, да наемат достатъчен брой квалифицирани кадри. За да се гарантира прозрачност, този бюджет следва да се публикува ежегодно. В рамките на бюджета си органите следва да имат автономия за управление на ресурсите, както човешки, така и финансови.“

Общозвестно е, че вече почти 15 години, такава изрична разпоредба, която да гарантира независимостта на КРС, липсва в ЗЕС или в друг закон. Общата разпоредба в чл. 21, ал. 2 от ЗЕС „Комисията е специализиран независим държавен орган.“ изобщо не може да се приеме за такава изрична разпоредба, а добри примери за такива изрични и подробни разпоредби има за всички останали регулаторни органи в техните устройствени закони.

Автор: Илия Христов (19.02.2024 18:13)

Предложение за нови легални дефиниции в ДР на ЗЕС и ДР на ЗТУ- 3 част

Във връзка с горните легални дефиниции е необходимо да се добави в ДР на ЗЕС и легалната дефиниция за „Еквивалентна изотропно излъчвана мощност“ като т. 9в на § 1 от ДР на ЗЕС:

„9в. „Еквивалентна изотропно излъчвана мощност“ означава производението на мощността на входа на антената и усилването на антената в дадено направление спрямо изотропна антена (абсолютно или изотропно усилване).“,

както и легалната дефиниция за „Инсталационен клас E0, E2, E10, E100 или E+“ като т. 21а на § 1 от ДР на ЗЕС:

„21а. „Инсталационен клас E0, E2, E10, E100 или E+“ е стандартизирано означение на базовите станции в зависимост от граничните стойности за тяхната еквивалентна изотропно излъчвана мощност (EIRP), съответно от няколко миливата (клас E0), 2 W (клас E2), 10 W (клас E10), 100 W (клас E100) и над 100 W (клас E +).“

Въпреки че в ЗЕС понятието „базова станция“ се среща само в чл. 172ж, ал. 1, целесъобразно е да се добави и легалната дефиниция за „Базова станция“ като т. 3а на § 1 от ДР на ЗЕС:

„За. "Базова станция" е радиосъоръжение, което излъчва и приема радиовълни и което е част от наземна мрежа, позволяваща предоставянето на електронни съобщителни услуги.“

Обосновка за горепосочените предложения са и разпоредбите на съображения 7 и 8 от Регламент (ЕС) 2020/1070.

В **съображение 7** е посочено, че *“Точките за безжичен достъп с малък обхват следва да отговарят на европейския хармонизиран стандарт **EN 62232:2017** „Определяне на напрегнатост на RF поле, плътност на мощността и специфичната погълната мощност (SAR) в близост до радиокомуникационни **базови станции** за целите на оценяването на облъчването на човека”. Този стандарт предоставя методика за монтиране на **базови станции**, при която се взема предвид тяхната емисионна мощност с цел да се оцени експозицията на човека на електромагнитни полета („ЕМП”) и която е в съответствие с граничните стойности, определени в Препоръка 1999/519/ЕО. Към този стандарт се препраща също в раздел б.1 от европейския хармонизиран стандарт **EN 50401:2017** „Стандарт за продукт за демонстриране на съответствието на устройства/съоръжения на **базови станции** с граничните стойности на облъчване от радиочестотни електромагнитни полета (110 MHz - 100 GHz) при пускане в експлоатация” във връзка с оценката на съответствието на точка за безжичен достъп, въведена в експлоатация в своята оперативна среда, с граничните стойности на експозиция на ЕМП, определени в Препоръка 1999/519/ЕО.“*

В **съображение 8** е указано, че *„Стандарт EN 62232:2017 се прилага за **всички видове базови станции, обхванати в пет инсталационни класа**, отговарящи на различни гранични стойности за тяхната еквивалентна изотропно излъчвана мощност (EIRP), съответно **от няколко миливата (клас E0), 2 W (клас E2), 10 W (клас E10), 100 W (клас E100) и над 100 W (клас E +)**. Като се имат предвид разстоянията за безопасност при монтирането, които трябва да се спазват съгласно посочения стандарт, и тъй като [Директива \(ЕС\) 2018/1972](#) предвижда точките за безжичен достъп с малък обхват да представляват оборудване с ниска мощност, **настоящият регламент следва да се прилага само за инсталационни класове E0, E2 и E10.**“*

Автор: Илия Христозов (19.02.2024 18:11)

Предложение за нови легални дефиниции в ДР на ЗЕС и ДР на ЗТУ- 2 част

Приемно-предавателната станция си е приемно-предавателна станция независимо от радиочестотния спектър, в който тя работи. Затова, за да няма неяснота и/или дискриминация, а и за опростяване на дефинициите, предлагам изразът **„ползващо хармонизиран радиочестотен спектър за предоставяне на електронни съобщителни услуги“** да отпадне от тези легални дефиниции.

Като се има предвид гореизложеното, **предлагам легална дефиниция в § 1 от ДР на ЗЕС за „Приемно-предавателна станция” във вида:**

„51в. „Приемно-предавателна станция“ е радиосъоръжение, което излъчва и приема радиовълни, което е част от наземна мрежа, позволяваща предоставянето на електронни съобщителни услуги и отговаря на изискванията за инсталационен клас E100 или E+.“

За да има еднаквост на използваните термини в ЗЕС и ЗУТ е целесъобразно да се сложи препратка като т. 87 в § 5 на ДР на ЗУТ, във вида:

87. „Приемно-предавателна станция“ е радиосъоръжение по смисъла на § 1, т. 51в от ДР на ЗЕС.

Видно е, че като т. 86 в § 5 на ДР на ЗУТ вече има аналогична разпоредба за „Точка за безжичен достъп с малък обхват“.

По аналогичен начин следва да се промени и легалната дефиниция за „Точка за безжичен достъп с малък обхват“ в т. 70а от ДР на ЗЕС. **Внимателният прочит** на дефинициите за „Точка за безжичен достъп с малък обхват“ в **чл. 2, т. 23 от Директива (ЕС) 2018/1972** и в т. 70а от ДР на ЗЕС разкрива **наличието на значителна смислова разлика**. В чл. 2, т. 23 от Директива (ЕС) 2018/1972 е налице изразът:

„оборудване ... използващо лицензиран радиочестотен спектър или свободен от лиценз радиочестотен спектър, или комбинация от тях“,

а в т. 70а от ДР на ЗЕС е налице изразът:

„оборудване ... което използва радиочестотен спектър свободно, след регистрация или след издаване на разрешение, или комбинация от тях“.

Тези изрази **са съвсем различни по своя смисъл**, защото в единия случай различните режими се отнасят до ползването на радиочестотния спектър, а в другия случай се отнасят до ползването на самото оборудване. **Следователно действащата легална дефиниция в т. 70а от ДР на ЗЕС за „Точка за безжичен достъп с малък обхват“ е неправилна и не отговаря на европейските регламентиращи документи.**

Освен това се забелязва, че във всеки от тези изрази се включват всички възможни варианти/хипотези (*свободно, след регистрация или след издаване на разрешение, или комбинация от тях*) и това ги прави излишни. Споделям мнението, че при необходимост трябва да се използва изразът, даден в чл. 2, т. 23 от Директива (ЕС) 2018/1972 и е ненужно уточнението, че точката за безжичен достъп с малък обхват работи само в хармонизиран радиочестотен спектър. Излишен е и изразът в двете дефиниции *„независимо от основната мрежова топология (мобилна или фиксирана)“*, защото обхваща възможните хипотези, а думата *„оборудване“* може да се замени с по-ясния и точен израз *„радиосъоръжение, което излъчва и приема радиовълни“*. Освен това е целесъобразно да се премахне от досегашното определение и изразът *„може да е оборудвано с една или повече дискретни антени“*, защото в бъдеще е възможно да се използват и други антени, а и този израз не носи никаква значима информация, защото щом излъчва и приема радиовълни, е логично да има антена.

Като се има предвид гореизложеното, **предлагам легалната дефиниция в т. 70а от ДР на ЗЕС да придобие вида:**

„70а. „Точка за безжичен достъп с малък обхват“ е радиосъоръжение, което: излъчва и приема радиовълни; отговаря на изискванията, определени в [Регламент за изпълнение \(ЕС\) 2020/1070](#); може да бъде използвано като част от обществена електронна съобщителна мрежа; позволява безжичен достъп от ползватели до електронни съобщителни мрежи и отговаря на изискванията за инсталационен клас E0, E2 или E10.“

Автор: Илия Христозов (19.02.2024 18:09)

Предложение за нови легални дефиниции в ДР на ЗЕС и ДР на ЗТУ- 1 част

Мотиви: В ЗИД на ЗЕС, който беше подложен през 2022 г. от МТС на обществена консултация, беше предложено и добавянето в ДР на ЗЕС на легалната дефиниция за „приемно-предавателна станция“. Това разумно предложение за съжаление отпадна от приетия ЗИД на ЗЕС в НС, но необходимостта от новите легални дефиниции е все по належаща.

Съвместното наличие в ЗЕС и ЗУТ на понятията „**приемно-предавателна станция**“ и „**точка за безжичен достъп с малък обхват**“, която по своята същност също е приемно-предавателна станция, води до необходимостта да се направи ясно разграничаване между понятието „**точка за безжичен достъп с малък обхват**“ по смисъла на чл. 33, ал. 6 от ЗЕС и чл. 151, ал. 1, т. 18 от ЗУТ и понятието „**приемно-предавателна станция**“ по смисъла на чл. 33, ал. 6 от ЗЕС, § 359 от ЗИД на ЗЕС (ДВ, бр. 20 от 2021 г.) и чл. 137, ал. 1, т. 3, б. „з“ и чл. 151, ал. 1, т. 16 от ЗУТ. **Това е важно, защото процедурите за дейностите свързани с тях (инсталиране, дооборудване и др.), са различни.**

Наличието на Регламент (ЕС) 2020/1070 също прави наложителна необходимостта от ясно разграничаване и легално дефиниране на двете понятия.

От съображения 7 и 8 от Регламент (ЕС) 2020/1070 е видно, че и приемно-предавателните станции и **точките за безжичен достъп с малък обхват се разглеждат като базови станции.** В ЗЕС понятието „базова станция“ се среща само в чл. 172ж, ал. 1. В правния мир вече има определение за „*Базова станция на наземна мрежа, позволяваща предоставянето на електронни съобщителни услуги*“ в §1, т. 30 от ДР на Правила за използване на радиочестотния спектър за наземни мрежи, позволяващи предоставяне на електронни съобщителни услуги след издаване на разрешение.

Най-добрият критерий за разграничаване на двете понятия („точка за безжичен достъп с малък обхват“ и „приемно-предавателна станция“) е тяхната **еквивалентна изотропно излъчвана мощност**, защото именно излъчваната мощност е основната и ясно определена разлика между тези две радиосъоръжения.

За „точка за безжичен достъп с малък обхват“ трябва да се приеме базова станция с инсталационен клас E0, E2 и E10, т.е. с еквивалентна изотропно излъчвана мощност не по-голяма от 10 W (както е и според Регламент (ЕС) 2020/1070), а за приемно-предавателни станции да се приемат базовите станции с инсталационен клас E100 и E+, т.е. с еквивалентна изотропно излъчвана мощност по-голяма от 10 W.

За понятията „точка за безжичен достъп с малък обхват“ и „приемно-предавателна станция“ вече има легални дефиниции в Наредбата за съдържанието, условията и реда за водене, поддържане и ползване на Регистъра на приемно-предавателните станции на наземни мрежи, дейностите по чл. 151, ал. 1, т. 16 от Закона за устройство на територията и на уведомленията за разположени точки за безжичен достъп с малък обхват, обн., ДВ, бр. 89 от 8.11.2022 г. (**Наредбата**) и това налага необходимостта тези легални дефиниции да се сложат и в ЗЕС, който е основният нормативен акт. Прави впечатление, че в Наредбата в посочените две легални дефиниции в Наредбата се използва изразът „излъчва и приема радиовълни в хармонизиран радиочестотен спектър за предоставяне на електронни съобщителни услуги“. Изразът „хармонизиран радиочестотен спектър за предоставяне на електронни съобщителни услуги“ създава предпоставки за неяснота, защото в чл. 151, ал. 1, т. 16 от ЗУТ, а и в други разпоредби на ЗУТ, където са посочени „приемно-предавателни станции“, този израз липсва. Известно е, че базовите станции на мобилните оператори ползват хармонизиран радиочестотен спектър, но има и редица други приемно-предавателни радиосъоръжения, които са част от наземни мрежи, позволяващи предоставянето на електронни съобщителни услуги, които работят и в нехармонизиран радиочестотен спектър. **Следователно, наличието на този израз създава предпоставки за стесняване на обхвата на съоръженията, за които може да се прилага облекчения режим на чл. 151, ал. 1, т. 16 от ЗУТ и може да се окаже дискриминиращ фактор за някои предприятия, които също предоставят електронни съобщителни услуги.** Наличието или отсъствието на този израз така или иначе няма да промени смисъла на легалната дефиниция.

Автор: Илия Христозов (19.02.2024 18:07)

Предложение за изменение на чл. 33, ал. 6 и 7 от ЗЕС и чл. 137, чл. 147 и чл. 151 от ЗУТ-5 част

С тази промяна се измени напълно смисълът и целта на Наредбата, такива каквито те би трябваше да бъдат по смисъла на тогава действащите чл. 33, ал. 6, 7 и 8 от ЗЕС. В наредбата вече не става въпрос за регистър на точки за безжичен достъп с малък обхват (ТБДМО), какъвто трябваше да бъде по смисъла на ЗЕС, а става регистър на **уведомленията за разположени** точки за безжичен достъп с малък обхват, т.е. регистър на документи.

Тази промяна в наименованието на Наредбата **беше незаконосъобразна, защото не бяха в явно противоречие с тогава действащите разпоредби на чл. 33, ал. 6, 7 и 8 от ЗЕС (до ДВ бр. 58 от 2023 г.),** където ясно беше посочено в чл. 33, ал. 6

наименованието на регистъра, а именно „Комисията **създава и поддържа регистър на приемно-предавателните станции на наземни мрежи, позволяващи предоставянето на електронни съобщителни услуги, и извършените дейности по [чл. 151, ал. 1, т. 16 от Закона за устройство на територията, както и на точки за безжичен достъп с малък обхват.](#)“**

Освен това в чл. 33, ал. 7 се регламентираше, че „Уведомления за вписване в регистъра по ал. 6 на точки за безжичен достъп с малък обхват се подават в 14-дневен срок от тяхното разполагане“,

т.е. **в регистъра трябва да се вписват „точки за безжичен достъп с малък обхват“, а не уведомленията за тях.** А от чл. 33, ал. 8 беше ясно, че като става въпрос за „за регистрацията по ал. 7“ се имат предвид, както приемно-предавателните станции, така и ТБДМО.

След приемането на Наредбата обаче, разпоредбите на чл. 33, ал. 6, 7 и 8 бяха незаконосъобразно изменени със ЗИД на ЗЕС (обн. ДВ бр. 58 от 2023 г.) със съдействието на МТС, без предложенията за измененията да се подлагат на обществено обсъждане и без да бъде предварително информирана КРС за това. На практика се промени основният нормативен акт (ЗЕС), за да бъде в съответствие с подзаконовия нормативен акт (Наредбата).

Аз считам, че режимът за инсталирането на ТБДМО и на приемно-предавателните станции **трябва да е задължително регистрационен** и това ясно е регламентирано в Директива (ЕС) 2018/1972 (Директивата) и Регламент (ЕС) 2020/1070 (Регламента). Няма да обосновавам сега необходимостта от регистрационен режим на ТБДМО, защото подробно съм го обосновал при обществената консултация на „Наредба за съдържанието, условията и реда за водене, поддържане и ползване на регистъра на приемно-предавателните станции на наземни мрежи, дейностите по чл. 151, ал. 1, т. 16 от ЗУТ и точките за безжичен достъп с малък обхват“ тук:

<https://www.strategy.bg/PublicConsultations/View.aspx?lang=bg-BG&Id=7067&success=1#addcomment>

в коментара „Анализ и обосновка за необходимостта от регистрационен режим за разполагането на ТБДМО“.

За да има пълно съответствие на разпоредбите на ЗЕС с разпоредбите на Директивата и Регламента, предлагам горепосочените изменения на **§ 13, т. 1 и 2 от ЗИД на ЗЕСМФИ**, с които се изменят чл. 33, ал. 6 и 7 от ЗЕС и по този начин ще се постигне по-ясно и правилно законово регламентиране на регистрационния режим на дейностите свързани с приемно-предавателните станции и инсталирането на ТБДМО и съответните компетенции и отговорности на държавните органи, както и на предприятията, осигуряващи електронни съобщителни мрежи и услуги при инсталирането на това оборудване.

Автор: Илия Христозов (19.02.2024 18:05)

Предложение за изменение на чл. 33, ал. 6 и 7 от ЗЕС и чл. 137, чл. 147 и чл. 151 от ЗУТ-4 част

Затова предлагам да отпадне изразът „или на радиосъоръжения по смисъла на § 1, т. 56 от Допълнителните разпоредби на Закона за електронните съобщения“ от разпоредбите на § 12, т. 5, буква „а“ и § 12, т. 10 от ЗИД на ЗЕСМФИ и да се добави в ДР на ЗЕС определение за „приемно-предавателна станция“, което съм предложил по-долу и което да е приложимо и в ЗУТ за същия термин, т.е. в ДР на ЗУТ да има препратка към определението в ДР на ЗЕС.

В следствие на горепосочените изменения в ЗУТ, предлагам да се направят и съответните изменения в чл. 33, ал. 6 и 7 от ЗЕС чрез § 13, т. 1 и 2 от ЗИД на ЗЕСМФИ, както следва:

1. Предлагам § 13, т. 1 от ЗИД на ЗЕСМФИ да се измени така:

„В ал. 6 думите „уведомления за разположените точки за безжичен достъп с малък обхват“ се заменят с „инсталираните точки за безжичен достъп с малък обхват, които отговарят на изискванията, определени в [Регламент за изпълнение \(ЕС\) 2020/1070](#)“, а думите „включително за издаване на документи по [чл. 151, ал. 4, т. 4 от Закона за устройство на територията](#),” се заличават.“

2. Предлагам § 13, т. 2 от ЗИД на ЗЕСМФИ да се измени така:

„Ал. 7 се изменя така:

„(7) Заявление за регистрация в регистъра по ал. 6 на дейностите по [чл. 151, ал. 1, т. 16 от Закона за устройство на територията](#) се подава пред Комисията в 14-дневен срок след регистрацията по [чл. 151, ал. 8 от Закона за устройство на територията](#), като се прилагат документите по [чл. 151, ал. 5, 6 и 8 от Закона за устройство на територията](#). Операторът на електронна съобщителна мрежа, който е инсталирал точка за безжичен достъп с малък обхват от инсталационен клас E2 или E10, уведомява комисията в 14-дневен срок за инсталацията и местоположението ѝ, както и за изискванията, на които отговаря, в съответствие с член 3, параграф 1 от [Регламент за изпълнение \(ЕС\) 2020/1070](#). Всяка инсталирана точка за безжичен достъп с малък обхват се вписва в регистъра по ал. 6.“

Мотиви: В последно време, при изготвянето на нормативната база, свързана с разполагането/инсталирането на точките за безжичен достъп с малък обхват (ТБДМО) се забелязва стремеж да не се допусне реален регистрационен режим за разполагането на ТБДМО, а да се регламентира някакъв псевдорегистрационен режим, който на практика е уведомителен.

Реален пример за горното твърдение е приемането на Наредбата за съдържанието, условията и реда за водене, поддържане и ползване на Регистъра на приемно-предавателните станции на наземни мрежи, дейностите по чл. 151, ал. 1, т. 16 от Закона за устройство на територията и на уведомленията за разположени точки за

безжичен достъп с малък обхват (Наредбата).

Първото, което прави впечатление в приетата Наредба е промяната на наименованието на Наредбата. Нейното наименование е вече „Наредба за ... и на **уведомленията за разположени точки за безжичен достъп с малък обхват**“, а не както е в чл. 33 от ЗЕС и както беше първоначалният предложен вариант от КРС, а именно „Наредба за ... и на точки за безжичен достъп с малък обхват“.

Автор: Илия Христозов (19.02.2024 18:03)

Предложение за изменение на чл. 33, ал. 6 и 7 от ЗЕС и чл. 137, чл. 147 и чл. 151 от ЗУТ-3 част

В чл. 151, ал. 9 е необходимо добавянето на израза „*като прилага документите по ал. 5, 6 и 8*“, защото от дебатите в НС, в пленарна зала и в комисиите в миналото, когато са се дебатирали промените в чл. 151 от ЗУТ и чл. 33, ал. 6, 7 и 8, е видно, че депутатите са се обединили около становището, че КРС трябва да контролира и носи отговорност за процеса на разполагане на приемно-предавателните станции, защото кметствата нямат необходимия капацитет за това. Още тогава се възлагат големи надежди от депутатите, че в регистъра, който ще се води от КРС ще са налице всички данни за излъчващите съоръжения и да има свободен достъп до този регистър. Аз също споделям мнението, че повечето кметства нямат нужния капацитет, а и няма да имат някакъв интерес от документите по чл. 151, ал. 5, 6, 8 и 9 от ЗУТ, защото това ще са незначителни обекти за тях. За КРС тези документи са важни, особено документът с измерената моментна стойност на плътността на мощност на електромагнитното поле, защото по този начин регистърът на КРС по чл. 33, ал. 6 от ЗЕС може да стане една подробна интерактивна карта, която да дава необходимата пълна информация на всички заинтересовани органи.

Аргументът посочен в мотивите, че КРС „*няма законови правомощия в строителния процес*“ не е законова пречка КРС да изисква (или да получи от наличните бази данни) необходимите документи, с които да се даде пълната информация за съответната приемно-предавателна станция в регистъра на КРС. По този начин, регистърът на КРС ще може да се ползва от всички заинтересовани ведомства за снемане на необходимата им информация, включително и много важната и полезна информация за сумарните стойности на плътността на мощност на електромагнитното поле, в случаите когато на малка площ са разположени множество излъчващи съоръжения. Няма друг начин това да се покаже, освен с интерактивна карта в резултат от данните в регистъра на КРС. По този начин и регистърът ще оправдае значителните финансови средства, вложени в неговото изграждане и поддържане. Даването на документите в кметствата няма да има някаква полза за обществото. **Освен това, всички описани дейности в чл. 151, ал. 8, 9 и 10 от ЗУТ са след самото извършване на строителния процес (доколкото това е строителен процес, защото всички изменения са в посока на изкарване на монтажа на тези радиосъоръжения извън понятието за строителство) и са свързани с процеси за проверки и регистрации, пряко свързани с функцията на обекта.** На практика резултатът от всички предложени изменения в този ЗИД на ЗЕСМФИ водят до изключването на КРС от процеса на пълноценен предварителен контрол на

новоинсталираните приемно-предавателни станции и ТБДМО при положение, че един внимателен анализ на предложените изменения разкрива, че изобщо никое ведомство няма да има законово основание за извършването на този контрол. От предложените изменения е видно, че е направено всичко възможно, важните документи, които гарантират качеството на новоинсталираните приемно-предавателни станции и ТБДМО, да не се получават в КРС, а това не бива да се допуска.

Предлагам в разпоредбите на § 12, т. 5, буква „а“ и § 12, т. 10 от ЗИД на ЗЕСМФИ да се заличи изразът „или на радиосъоръжения по смисъла на § 1, т. 56 от Допълнителните разпоредби на Закона за електронните съобщения“.

Мотиви: В тези разпоредби посоченият израз е написан заедно с израза „приемно-предавателни станции“, като двата израза са свързани със съюза „или“. Това е напълно безсмислено и погрешно, защото от определението в § 1, т. 56 от ДР на ЗЕС ясно е видно, че под „радиосъоръжение“ се разбират всички възможни съществуващи радиоприемни (с или без антени) или радиопредавателни устройства (с или без антени) или комбинацията от тях (приемно-предавателни устройства с или без антени). Ясно е от определението и че всяко радиосъоръжение се нуждае от захранване, а не е пасивен елемент. Не е случайно, че терминът „радиосъоръжение“ се среща в ЗЕС само в чл. 275, чл. 330 и чл. 342, където става въпрос за специален режим на регистрация.

Видно е, че има разлика между понятията „радиосъоръжение“ и „приемно-предавателна станция“, **защото всяка приемно-предавателна станция е радиосъоръжение, но не всяко радиосъоръжение е приемно-предавателна станция.** Приемно-предавателната станция винаги може да изпълнява и двете функции – да излъчва и приема радиовълни и винаги е окомплектована с необходимите антени.

Автор: Илия Христозов (19.02.2024 18:00)

Предложение за изменение на чл. 33, ал. 6 и 7 от ЗЕС и чл. 137, чл. 147 и чл. 151 от ЗУТ-2 част

Не са верни и твърденията в мотивите, че някои от сега съществуващи законови изисквания в ЗЕС и ЗУТ могат да забавят или блокират процедурата по чл. 151, ал. 4 - 9 от ЗУТ и това евентуално би навредило на предприятията. Ясно е видно от разпоредбите на чл. 36, ал. 1 от ЗЗ и чл. 2, ал. 1 от Наредбата, че крайният срок за подаване на уведомлението за регистрация е „не по-късно от деня на започване на дейността“ на обекта с обществено предназначение (приемно-предавателната станция) и не са посочени законови пречки обекта да си работи до завършване на проверката от РЗИ и вписването му в **публичния регистър на обектите с обществено предназначение, ако са „спазени здравните изисквания за обекта, определени с наредбите по чл. 34 от Закона за здравето“.** Съответно липсват и законови пречки обектът (приемно-предавателната станция) да си работи и до

вписването ѝ в регистъра на КРС. Следователно тези мотиви за промяна или отмяна на някои разпоредби в ЗЕС и ЗТУ са неверни и не трябва да се правят съответните законови промени на тяхно основание.

Важно е да се отбележи, че процедурата, която е регламентирана в досегашната чл. 151, ал. 7 от ЗУТ, на практика е част от проверките, които се извършват от РЗИ, на основание чл. 36, ал. 2 от ЗЗ и чл. 2, ал. 2 от Наредбата, както и дейностите по чл. 13 и 14 от Наредбата, с които обектите с излъчващи съоръжения по код 46 от приложение № 1, **източници на електромагнитни полета**, се регистрират в електронната информационна система, поддържана от Министерството на здравеопазването, като в тази информационна система се вписва и измерената моментна стойност на плътността на мощност на електромагнитното поле (чл. 13 и 14 от Наредбата).

Следователно процедурата по чл. 151, ал. 7 от ЗУТ се явява допълнителна дублираща се процедура. За избягване на това дублиране **предлагам сегашните разпоредби на чл. 151, ал. 7 и 8 от ЗУТ да се обединят в една разпоредба като чл. 151, ал. 8, чрез § 12, т. 11, буква „е“ от ЗИД на ЗЕСМФИ, в следния вид:**

„(8) В 14-дневен срок след приключване на дейностите по ал. 1, т. 16 операторът на електронната съобщителна мрежа подава уведомление за регистрация пред органите на държавния здравен контрол в съответствие със [Закона за здравето](#) и подзаконовите актове по неговото прилагане.“

а досегашната чл. 151, ал. 9 от ЗУТ чрез § 12, т. 11, буква „ж“ от ЗИД на ЗЕСМФИ **да се измени така:**

„(9) В 14-дневен срок след регистрацията по ал. 8 операторът на електронна съобщителна мрежа подава заявление за регистрация пред Комисията за регулиране на съобщенията, като прилага документите по ал. 5, 6 и 8.“

Предлагам разпоредбата на **чл. 151, ал. 10 от ЗУТ, чрез § 12, т. 11, буква „з“ от ЗИД на ЗЕСМФИ да се измени така:**

„(10) В 14-дневен срок след регистрацията по ал. 9 операторът на електронна съобщителна мрежа уведомява кмета на съответната община, като прилага документите по ал. 5, 6, 8 и 9.“

Съответно и разпоредбата на § 12, т. 11, буква „д“ от ЗИД на ЗЕСМФИ **ще трябва да се измени така:**

„д) Досегашните ал. 5-6 стават ал. 6-7.“

В чл. 151, ал. 8 от ЗУТ е необходимо наличието на израза „уведомление за регистрация“ защото това е реалният смисъл на този документ, а и да няма неясноти по въпроса. Макар че в ЗЗ този документ е наречен „уведомление“, на практика той е заявление за регистрация.

Автор: Илия Христозов (19.02.2024 17:56)

Предложение за изменение на чл. 33, ал. 6 и 7 от ЗЕС и чл. 137, чл. 147 и чл. 151 от ЗУТ-1 част

Предлагам да се изменят § 13, т. 1 и 2; § 12. т. 5, буква „а“; § 12. т. 10 и § 12, т. 11, букви „е“, „ж“ и „з“ от проекта на ЗИД на ЗЕСМФИ.

Мотиви: Измененията, които са направени с **§ 12, т. 11, букви „е“, „ж“ и „з“ и свързаните с тях § 13, т. 1 и 2** са обосновани в мотивите към проекта на ЗИД на ЗЕСМФИ и със следната обосновка:

*„Допълнително са отчетени разпоредбите на Закона за здравето и подзаконовите нормативни актове по неговото прилагане, съгласно които операторите на електронни съобщителни мрежи **извършват само уведомяване на органите на държавния здравен контрол, т.е. не се прави формална регистрация пред последните.** Липсата на формална регистрация пред органите на държавния здравен контрол *de facto* би блокирало самата процедурата по чл. 151, ал. 4-9 от ЗУТ.“*

Тази обосновка изобщо не е вярна и не съответства на действащите разпоредби в Закона за здравето (ЗЗ) и подзаконовите актове по неговото прилагане. Явно е, че при писането на мотивите е отчетено само, че в чл. 36, ал. 1 от ЗЗ е регламентирано, че **„Всеки, който открие обект с обществено предназначение, е длъжен да уведоми за това съответната регионална здравна инспекция...“**, но не са отчетени в тяхната цялост изискванията на разпоредбите на чл. 36 и 38 от ЗЗ и свързаните с тях чл. 1, 2, 4, 7, 8, 10, 12, 13 и 14 от *“Наредба № 9 от 21.03.2005 г. за условията и реда за създаване и поддържане на публичен регистър на обектите с обществено предназначение, контролирани от регионалните здравни инспекции”* (Наредбата). От тези разпоредби ясно е видно, че в уведомлението, което се попълва по образец, е налице изразът:

*„Моля посоченият обект с обществено предназначение **да бъде вписан в регистъра по чл. 36, ал. 3 от Закона за здравето.**“*,

т.е. това уведомление на практика е **заявка за регистрация** и тази регистрация ще бъде извършена **само** ако след задължителната проверка от РЗИ **се установи, „че са спазени здравните изисквания** и са налице документите по чл. 2, ал. 2“ от Наредбата.”

Предвиден е дори и допълнителен срок ако **„се констатира, че не са спазени здравните изисквания** за обекта, определени с наредбите по чл. 34 от Закона за здравето“ и се издава съответното предписание и едва след изпълнението на предписанието се вписва съответния обект в регистъра. В противен случай **„процедурата по вписване в регистъра се прекратява и за обекта се издава заповед за спиране на експлоатацията му“**, като **„Обжалването на административния акт не спира изпълнението му.“** (чл. 8, ал. 3 и 4 от Наредбата).

Ясно е видно, че законодателят е предвидил съвсем реална формална процедура за регистрация на обектите с обществено предназначение, а в §1, т. 9, буква „ф“ от ДР

на ЗЗ е налице легалната дефиниция, че обекти с обществено предназначение са и “ **обекти с излъчващи съоръжения, които са част от електронна съобщителна мрежа, като: базови и радиорелейни станции, радио- и телевизионни предаватели и ретранслатори, радиолокаторни и навигационни станции и други.**” Същото определение е налице и с код „46“ в Приложение 1 „Обекти с обществено предназначение, контролирани от РЗИ“ на Наредбата.

Видно, че законодателят е предвидил законова процедура със съответните ясни нормативни изисквания за регистрацията на всички „**излъчващи съоръжения, които са част от електронна съобщителна мрежа**“, което на практика **включва и точките за безжичен достъп с малък обхват (ТБДМО),** защото и те са излъчващи съоръжения, **а са и базови станции по смисъла на съображения 7 и 8 от Регламент за изпълнение (ЕС) 2020/1070** (Регламента).

Освен това, в чл. 10 от Наредбата е предвидена аналогична процедура и „*при промяна в данните и обстоятелствата, вписани в регистъра*“ и следователно тази процедура ще се изпълнява както при „*инсталиране на приемно-предавателни станции*“, така и при дейностите по „*дооборудване, подмяна или допълване чрез монтаж или демонтаж на елементи от приемно-предавателни станции*“.

Автор: Веселин Котаров (19.02.2024 17:18)

Хармонизиране на промените с нуждите на радиолюбителите част2

Промените в чл. 147, ал. 1, т.15. на ЗУТ са така формулирани, че ще доведат до значителни улеснения при разполагането на елементи на любителски радиостанции (антенно-фидерни системи) в сгради, в т.ч. в режим на съсобственост или етажна собственост. Въпреки това, тези промени не адресират ситуация, в която любителска радиостанция се изгражда в рамките на регулационна линия на имот. Във връзка с това, предлагам чл. 147, ал. 1, т.16 на ЗУТ да се измени по следния начин:

"изграждане на физическа инфраструктура, предназначена за разполагане на кабелни електронни съобщителни мрежи или любителски радиостанции, от регулационната линия на имота, в който се изгражда, до входната точка на мрежата в сградата;"

Смятам, че промените по-горе са в унисон с чл. 151, ал. 1, т. 13 от ЗУТ, която дори и сега казва:

Чл. 151. (1) Не се изисква разрешение за строеж за:

13. изграждане на физическа инфраструктура в случаите по чл. 50, ал. 3, т. 3 от Закона за електронните съобщителни мрежи и физическа инфраструктура за разполагане на кабелни електронни съобщителни мрежи в имоти - частна собственост, отредени за индивидуално ниско жилищно застрояване

където чл. 50, ал. 3, т. 3 от ЗЕСМФИ гласи:

Чл. 50. (3) Не се изисква изработване на подробен устройствен план:

3. при изграждане на елементи от инфраструктурата за разполагане на електронна съобщителна мрежа от регулационната линия на имота, в който се изгражда, до входната точка за достъп до сграда.

ДР на ЗЕСМФИ уточняват:

§ 1. По смисъла на този закон:

10. "Физическа инфраструктура" е всеки елемент от мрежа на мрежови оператор по т. 3, който е предназначен за разполагане на други елементи от мрежа, без самият той да се превръща в активен елемент от мрежата, като тръбопроводи, мачти, канали, инспекционни шахти, шахти, разпределителни кутии, сгради или подстъпи към сгради, антенни съоръжения, кули и стълбове.

Като цяло, предложените промени по чл. 151 на ЗУТ внасят значително подобрение в сферата на любителските радиостанции, въпреки че основната им цел е друга. Все пак, предложената нова алинея "(2) Когато дейности по ал. 1, т. 16 се извършват едновременно със строеж, основен ремонт или реконструкция на необходимата за приемно-предавателните станции физическа инфраструктура, за тях се прилага категорията на строежа, основния ремонт или реконструкция, определена съгласно чл. 137, ал. 1." предполага, че в допълнение на вече предложената промяна в чл. 147, ал. 1, т.15 от ЗУТ, се промени и чл. 147, ал. 1, т.16 от ЗУТ.

Автор: Веселин Котаров (19.02.2024 17:17)

Хармонизиране на промените с нуждите на радиолюбителите част1

Докато основната цел на промените е насочена към телекомуникационните оператори, то трябва да се има предвид, че тези рамки директно влияят и на една

група от обществото ни, за която радиокомуникациите са част от хоби, което обхваща огромен набор от дейности, обобщавани в днешни дни с абривиатурата STEAM (Science, Technology, Engineering, Arts and Mathematics) - любителската радиослужба, позната под краткото име "радиолюбители". Съображенията и коментарите по-долу са в резултат от опита за изграждане на любителска радиостанция в урбанизирана територия. Трябва да се отбележи, че като набор от елементи, типичната любителска радиостанция не се различава много от приемно-предавателна станция на безжична електронно съобщителна мрежа - приемно-предавател и антенно-фидерна система, прикрепена към елементи на физическа инфраструктура (напр. стълб или стойка за антена, прикрепена към стена/покрив).

Основният проблем при изграждането на любителска радиостанция, е че предложените промени в чл. 137 и чл. 147 на ЗУТ еднозначно дефинират физическата инфраструктура като строеж трета категория. В тази връзка добавям следните предложения:

В промените на чл. 137 ал. 1, т.3, б. „з“ на ЗУТ под обхвата еднозначно попадат и стълбовете, изградени за нуждите на любителска радиослужба. С оглед на това, че съгласно чл. 3 от ПРАВИЛА ЗА ИЗПОЛЗВАНЕ НА РАДИОЧЕСТОТЕН СПЕКТЪР ЗА РАДИОСЪОРЪЖЕНИЯ ОТ ЛЮБИТЕЛСКА РАДИОСЛУЖБА "Използването на радиосъоръжения от любителска радиослужба е дейност, извършвана от радиолюбители без материален интерес и за лични цели, обхващаща предаване и приемане на информация чрез системи и средства за радиосъобщения, с цел обучение и самообучение, технически проучвания и установяване на любителски радиовръзки.", то значимостта, сложността и рисковете при експлоатация на строежите от този тип предполагат преместването им в по-ниска категория, а именно шеста. В този случай, формулировката следва да бъде:

"стълбове, кули и друга физическа инфраструктура, трайно прикрепена към терена чрез бетонов фундамент, и предназначена за разполагане на приемно-предавателни станции или на радиосъоръжения по смисъла на § 1, т. 5б от Допълнителните разпоредби на Закона за електронните съобщения, с изключение на физическа инфраструктура за разполагане на любителски радиостанции, както и физическа инфраструктура за разполагане на кабелни електронни съобщителни мрежи, изградени на територията на повече от една община."

Автор: Божидар Божанов (19.02.2024 11:03)

Таван на таксите за намаляване на корупционния риск

В случай, че чрез прилагане на чл. 3, ал. 3 от ЗЕСМФИ не може да се осигури таван на таксите, които общинската администрация събира за разрешаване на изграждане на електронни съобщителни мрежи (напр. "такса за разглеждане на документи"), с

оглед преустановяване на корупционни практики и прекомерна административна тежест, следва да се предвиди такъв таван в ЗЕСМФИ.

История

Начало на обществената консултация - 06.02.2024

Приключване на консултацията - 20.02.2024

Справка за получените предложения - 01.04.2024

[Справка за отразяване на предложенията и становищата](#)

Окончателен акт на Министерския съвет
